

VERIJDELD AFSCHIED

BERT BAKKER

Michiel Stoop schopte zich de ski's van de voeten en stampte de sneeuw van zijn schoenen. Hij zette de looplatten en de bamboes tegen den muur van het postkantoor en ging naar binnen.

„Goddag, fröken Ellingsen.”

„Goddag, herr Stoop.”

Solveig Ellingsen, de assistente van den kantoorhouder, reikte hem zijn post over: een paar brieven en wat tijdschriften.

„'t Zal wel de laatste keer zijn, fröken Ellingsen, dat ik naar beneden kom.”

Michiel Stoop leunde met de beide ellebogen op de toonbank en keek door de tralies van het hekje, dat kantoor en de ruimte voor het publiek van elkaar scheidde, bijna eerbiedig naar het meisje.

Zooals ze daar ook stond: een weinig achterover hellend, zoo soepel, zoo los. Het lichte haar als een vlam boven het zingende rood van haar trui.

„De laatste keer, mijnheer Stoop? Gaat u weg? Gaat u terug naar Holland?”

Michiel Stoop knikte. „Ik heb er genoeg van,” zei hij kortaf. „Van werken komt niets meer. En om met Kerstmis alleen in de bergen te zitten, in een hut, die me zoo langzamerhand een kooi wordt, nee fröken Ellingsen, ik bedank daarvoor.”

„Maar waar gaat u dan heen?”

Michiel haalde de schouders op. „Ik weet het niet. Bergen,

Oslo, Kopenhagen. Misschien Berlijn. In ieder geval naar een plaats waar mensen zijn, waar ik eens uit den druk ben van het altijd, altijd alleen-zijn."

Hij rekte zich. „Kom," zei hij bruusk, „ik stap op, ik verveel u maar."

Hij stak haar de hand toe, maar ze nam die niet. „U verveelt me in het minst niet," zei ze. „Waarom vertelde u me nooit wat, mijnheer Stoop? Waarom hokte u daar altijd, al die maanden, alléén op Kvamskogen, als u eenzaam was?"

Stoop lachte grimmig. „Dat zal ik u vertellen, fröken Ellingsen. Ik ben daar heen gegaan, om de mensen uit den weg te komen en waarom zou ik ze dan hier hebben opgezocht?"

Hij zag de vraagteekens in haar oogen.

„Dat is u niet helder, hè? Dacht ik wel. Ik ben nooit helder. In m'n boeken ook niet. Vandaar, dat ze niet gekocht worden. Maar ter zake: ik voel niet voor een bezoekje hier en een avondje daar. Ik stel geen prijs op een uitnodiging voor een praatje. Wat had ik daaraan gehad. De echte deur was dichtgebleven. En gelijk hebben ze, de mensen. Haal niet te gauw en niet te vaak een vreemde binnen. Ik mag jullie volk wel in z'n dichtheid."

„Maar wat wou u dan, mijnheer Stoop?" Solveig Ellingsen begreep dezen wat ruwen Hollander niet, die merkbaar niet meer tegen z'n isolement opkon en naliet, het te verbreken of te doen verbreken.

„Wat ik wil? M'n eigen weg loopen. Hier zitten en daar zitten. Een paar dagen naar een stad om wat klatervroolijkheid te halen en dan opnieuw beginnen."

Stoop praatte nu ingehouden, maar het kwam aan Solveig Ellingsen voor, alsof hij haar de ziel stuk schreeuwde.

Ze was in het begin wat bevreesd voor hem geweest. Hij

kwam iederen dag een keer naar het dorp. 's Morgens of 's middags en soms, als het lichte maan was, in den avond.

Ze had hem herhaaldelijk aangeboden, de post met de bus mee te geven. Dat was geen moeite en het bespaarde hem een tocht. Naar beneden was niet bezwaarlijk. De weg helde sterk en voor een geroutineerden ski-looper was de afstand maar gering. Maar naar boven was het een heele klim. Men kwam niet snel vooruit, want de weg was spiegelglad van het auto-verkeer. Maar Stoop had het geweigerd. „Een uitstekende spieroefening, fröken Ellingsen. Van ski-loopen in den blinde, naar diè seater, of een andere, komt nooit wat. Nu heb ik een doel: de post.” Toen had ze haar aanbod verder ingehouden. Ze wende aan zijn dagelijksche bezoeken. Ze wist, dat ze altijd had opgezien tegen het oogenblik, waarop ze eindigen zouden, want, dat deze Stoop niet jaar in, jaar uit in die kleine, primitieve hut zou blijven wonen, was te verstaan. Maar dat hij nu, zóó plotseling, haar zijn besluit tot vertrek zou meedeelen, dát had ze stellig niet verwacht.

Ze zweeg. Ze stond nu met het gezicht naar den weg, met aan den overkant de fjord en daarachter de bergen. Michiel Stoop zag haar op het profiel. De wimpers der oogen knipperden tegen het licht van den middag. Het was twaalf uur geweest en de zon deed de sneeuw blinden.

Michiel Stoop trok de armen van het hekje, alsof hij bang was, haar plotseling te zullen aanraken. Hij wàs dat ook. Hij wist dat opeens. Angst nam bezit van hem, waar hij vreesde zich niet te kunnen beheerschen.

Want dát was het, wat hem tot de bestaande onrust had gedreven: een groeiende genegenheid voor deze jonge

vrouw, een verliefdheid, die op dit oogenblik in hem opensloeg, zóó schokkend, zóó hoog, zoo vèrreikend, dat hij daarvan trilde. Merkte ze dat dan niet? Bleef ze volstrekt onbewogen voor den brand, die hem verliet?

Ze stond daar onbewegelijk, de mond een weinig omlaag getrokken. Smadelijk? Verachtende? Verdrietig?

Michiel Stoop rukte zich recht. Hij wierp de wel, die in hem ontstaan was, met geweld dicht.

„Fröken Ellingsen,” zei hij luid, en hij poogde zijn stem vast te doen klinken. „Laat ik niet sentimenteel worden. Ieder moet z'n eigen pakje dragen. Wat weet ik van u? Wat weet u van mij? Net zooveel, dat het nooit genoeg is. Zoo is het leven. Zoo heeft het de wereld ingericht, verdeeld in individuen, voor den schijn aan elkaar verbonden en op elkaar aangewezen; in diepste instantie zoo alleen als Amundsen in z'n einde.”

Hij gebruikte als bij toeval dat voorbeeld, omdat hem die afloop indertijd sterk had aangegrepen, evenals die van Scott, waarover hij Stefan Zweigs beschrijving bijna van buiten kende.

Hij stak haar weer de hand toe. Toen nam ze die.

„Ik zal u missen, mijnheer Stoop,” zei ze. „Ik ken u haast niet. Ik weet niets van u, maar ik zal u missen.”

Michiel Stoop ademde zwaar. Vier, vijf stappen om het hekje heen, vier, vijf stappen om aan den anderen kant te komen en deze vrouw in de armen te nemen.

Hij zei: „zoo gaat het mij, fröken Ellingsen. Veel woorden zijn tusschen ons niet gewisseld. Ze zijn blijkbaar niet noodig geweest. Ik wensch u een gezegend Kerstfeest.”

Toen keerde hij zich langzaam om en verliet het gebouwtje.

* * *

Michiel Stoop had nog wat inkoopen gedaan en in het

hotel gegeten. Het was half vijf, toen hij de ski's weer onderbond. De zon was gezakt en de wind was gedraaid. Het zou een zware tocht kunnen worden, vooral wanneer er sneeuw kwam. De storm zou hem vlak in het gezicht raken. Wellicht had hij verstandiger gedaan, de bus te nemen, die zoo juist was afgereden. Maar dat zou de eerste keer zijn geweest en hij wilde met de gewoonte niet breken.

In den aanvang schoot hij tamelijk snel op. Maar daar, waar de weg begon te hellen, werd het moeilijker. De wind, die was opgestoken, belemmerde hem in zijn stijgen. Hij kon dien niet voldoende weerstand bieden en z'n ski's gleden geregeld terug. Hij werd moe. Zoo tergend langzaam zakte het landschap onder hem weg. En eindeloos slingerde de weg van bocht tot bocht.

Het was niet uitsluitend een lichamelijke vermoeidheid, die hem drukte en tegenhield. Hij was in z'n altijd voorhanden kracht ontluisterd. Dit was het einde. Twee maanden had hij hier gewoond; hij had het schroeiende zuiden van Frankrijk verruild voor de loodzware stilte van het Noorsche landschap. In den aanvang hadden de bergen hem angst aangejaagd. Hij durfde nauwelijks den nacht tegen te gaan. Niet uit vrees voor een overval, een berooving van menschen. Maar om de stilte. Geen sterveling, die zich daarboven ophield in dezen tijd van het jaar. Alle hutten stonden leeg, die voor de menschen en die voor het vee, met de luiken voor de ramen als een eeuwige blinddoek. Sommige tot het dak ondergesneeuwd. Het eenige geluid, dat hij hoorde, was de roep van een claxon, die zich tusschen de bergen dwalend voortplante en brak! Eénmaal in de week kwam er met de bus een vrouw uit het dorp, die het hotel stuurde, om

z'n boel schoon te maken. Een oude vrouw, met wie hij geen woord kon en wenschte te wisselen.

De onderbrekingen in dit bestaan van lezen en liggen vormden zijn tochten naar het dorp. Een paar woorden met Solveig Ellingsen, een paar met den kapper en met mevrouw Kvitli, de eigenares van het hotel; maar zij was spraakzaam en nieuwsgierig. En die eigenschappen haatte Stoop.

Dit was dus het einde. Een genegenheid voor een vrouw, die weken gesluimerd had, was hij zich vandaag bewust geworden. En nu vertrok hij, rampzaliger dan hij gekomen was.

Hij was twee-en-veertig jaar. Toen hij drie-en-twintig was, was hij getrouwd. Een maand later verloor hij zijn vrouw op een reis door Tirol. Sindsdien had geen andere eenig verlangen meer in hem gewekt. Sindsdien niet. Tot voor eenige weken. Deze Solveig Ellingsen! Een eenvoudig meisje. Hoe oud was ze? Vier-en-twintig? Vijf-en-twintig? Ouder? Jonger?

Het deed er weinig toe, want het had niet het minste nut om dat te weten. Michiel Stoop had zich laten vertellen, dat Gunnar Paulsen, een rijke, ouderlooze hoevebezitter van Framnes vandaan, werk van Solveig Ellingsen maakte en dat ze haar langsten tijd op het postkantoor gediend had.

Bovendien, indien ze vrij was, wat haalde hij zich dan nog in het hoofd? Welk een verhouding! In alles. In leeftijd, in land-aard, in ontwikkeling. En wat kon hij een vrouw nog aanbieden, meer dan het bestaan van een zwerfhond, al bezat hij de middelen om anders te wonen dan in een hut.

Stoop zwoegde vooruit. Men kon dat gerust zoo noemen.

Het was ook begonnen te sneeuwen. En dat was hinderlijk. Hij moest zich voortdurend den bril schoonvegen. Men kon geen hand voor oogen zien.

Langzaam werd het donker, maar langzamer vorderde hij. Wat hij nooit zoo gekend had, overviel hem nu: een moeheid, die hem wanhopig maakte in 't vooruitzicht, verder te moeten. Hij zou kunnen omkeeren en zich laten glijden. Hij kon dan den nacht in 't hotel doorbrengen. En de wind had hij dan in den rug.

Michiel Stoop stond stil. Hij had de eerste tunnel, die in den rotswand uitgeboord lag, bereikt. Hij ging haar binnen, om schuilende te overleggen, wat hij het beste doen kon.

De wind was in hevigheid toegenomen en de sneeuw joeg over den afgrond van Tokagjel. Het werd noodweer. Vóór hij één kilometer verder zou zijn, was 't donker en levensgevaarlijk, om door te zetten.

Het was ook te koud, om hier te blijven wachten op de bus van Bergen, die om negen uur dit punt passeeren moest. Michiel Stoop keek in de diepte. Hij onderscheidde nauwelijks nog de berken, die bij duizenden langs den steilen wand stonden. Hemelhoog rezen aan den anderen kant de rotsen. Verbeten heuvelen ze zich naar rechts en naar links. Het einde was niet te zien. Het donker loste daar de contouren op. Hier, waar hij beschut stond tegen de stekende sneeuw, wenden zijn oogen aan het duister.

Hij was bijna bang, om den terugtocht weer aan te vangen. Eén schuiver in de verkeerde richting, naar rechts, naar de zijde van den afgrond en dan op een punt, waar geen granieten rand lag aangelegd? Dat zou beteekenen een onherroepelijken dood.

Michiel Stoop haalde zijn zaklamp, die hij altijd bij zich

droeg, uit z'n wind-jacke en drukte het lampje aan. Hij boog zich over den rand. Het licht, dat hij naar beneden richtte, reikte niet ver, maar ver genoeg, om hem het besef bij te brengen, dat als hij den weg verloor, hij op de rotsen te pletter moest slaan. Hij zou van het eene punt op het andere storten en dood zijn voor hij voorgoed stillag. Het reikte tevens ver genoeg, om hem de uiterste voorzichtigheid te doen betrachten, toen hij een oogenblik later startte, nadat hij de zolen van zijn ski's wat stroever gesmeerd had.

Maar z'n vaart was moeilijk te remmen, want de wind drukte hem krachtig in den rug en dat gaf de grootste moeite om recht te blijven sporen. Tevens hield hij zoo-veel mogelijk den links van hem staanden rotswand en remde hij telkens met de bamboes, vooral in de verraderlijke bochten.

* * *

Was het een steen? Een oneffenheid in den weg? Een verkeerde manoeuvre? Hij kon het later niet meer vertellen. Op een gegeven oogenblik, toen hij een bocht doorgegleden was en weer links wilde aanhouden, zwenkte hij plotseling om. Er was geen remmen meer tegen. Hij liet de bamboes glippen en schoof, niet eens met veel vaart, recht op den afgrond aan.

Zóó overviel hem dat, dat hij vergat te schreeuwen. Hij voelde geen grond meer. Hij stootte met de lange uitloopers ergens tegen. Hij sloeg recht voorover, als een blok.

En in dat oogenblik riep het in hem: „o, God, vergeef mijn zonden.” Maar aan de verhooring geloofde hij niet. Hij had daar zijn leven niet naar ingericht. Toen gevoelde hij plotseling, dat hij met de ski's haken bleef en

smakte hij met het gezicht in takken. Zoo hing hij, zoo lag hij. Zoo was z'n val gebroken en had hij voorloopig het leven eraf gebracht.

Hij tastte met één hand voor zich uit. Met de andere hield hij een dunnen stam omklemd. Hij trachtte voorzichtig uit te maken, in welke positie hij lag en in z'n angst, opnieuw los te raken, vergat hij voor een oogenblik de pijn, al kon hij met de tong het bloed, dat van z'n gezicht liep, opvangen. Hij vond uit, dat een berkenboschje zijn val gebroken had. Wanneer hij zich bewoog, bogen de boomen naar de diepte. Eén verkeerde beweging en hij kon dóórglijden. Hij probeerde langzaam zijn linkerhand naar zijn voeten te brengen om de ski's los te maken, en dat gelukte. Hij maakte de klemmen open en hoorde de latten omlaag kletteren.

Nu hij zich bewust ervan was, dat hij nog leefde, kreeg hij ook zijn stem terug. Hij zei hardop zijn naam, om zich ervan te overtuigen, dat de schrik hem niet stom had doen worden.

Maar nu kwamen ook de pijnen. Zijn voeten leken gebroken. Hij legde een hand tegen het gezicht. Dat was nat van bloed.

Hij herinnerde zich niet, of de bus van Bergen al gepasseerd was. Hij kon niet zeggen, of hij eenig geluid had gehoord, of eenig licht gezien.

Hoe laat was het? Nacht? Het was volstrekt donker en het sneeuwde nog steeds. De koude nam toe.

Michiel Stoop wist, dat er vóór den morgen geen hulp was te verwachten. Hij behoefde niet te roepen, want na de laatste bus kwam er niets meer voorbij en zeker niet in dit noodweer.

Hij lag doodstil. Zoo stil als was hij dood. Hij trachtte

zich reeds in te denken hoe dat zijn zou, want dit was wel het einde in den meest definitieven zin. Niemand verwachtte hem boven en keek in ongerustheid naar zijn komst uit. En het dorp dacht hem in zijn hut. Hij ging dus het sterven tegemoet. Daartoe lag hij hier. Hij was niet te pletter geslagen, om zonder overgang uit den tijd te geraken.

„Vergeef mijn zonden,” had hij het eerst geroepen, onverstaanbaar voor de wereld, waar zijn mond geweigerd had, eenig geluid te geven. Hij wist niet, waarom hij juist dat geroepen had. Misschien was het, omdat hij niemand bezat, aan wien hij direct denken kon. Hij was dadelijk met zichzelf bezig geweest en had een schreeuw gegeven, waarvoor God wel doof moest blijven, want een bekeering in het aangezicht van den dood was niet moeilijk. Hij had daar meer dan twintig jaren den tijd voor gehad en dien tijd niet benut. Het zou volkomen logisch zijn, als het antwoord nu uitbleef.

Het zweet brak hem uit. Hier moest de meest onverschillige mensch het verstand bij verliezen, bij zulk een liggen voor de eeuwigheid.

En die angst, die angst voor den dood, dien hij niet wilde ontmoeten, aan wien hij ontkomen wilde tot elken prijs, gaf hem de kracht tot het bovenmenschelijke. Hij achtte de pijnen en het gevaar van misgrijpen en doorstorten niet. Hij zocht steun voor de handen, boven zich, aan een struik, aan een steen. Hij trok zich omhoog. De steen brak en hij glipte met de voeten daarvan af, maar z'n gezond-gebleven handen krampten zich om een stam. Hij slingerde zich, de pijnen verbijtende, op een ander houvast. En hij slaagde. Hij slaagde. Hij greep den rand van den weg. Hij heesch zich op. Z'n kleeren verloor hij

voor een deel. Toen hij op den weg lag, raakte hij buiten bewustzijn.

En het sneeuwde.

* * *

„Ben je iemand tegengekomen in de buurt van het Tokagjel-hotel, Kjerland?”

Solveig Ellingsen vroeg het den busbestuurder, die de post bracht uit Bergen en die ze nog moest sorteeren voor den volgenden morgen.

„Geen koe, Solveig Ellingsen. Het is een wonder, dat we niet den weg kwijt zijn geraakt. De voorruit dichtgevroren en een sneeuwstorm, zooals ze één keer in de tien jaar voorkomen. Je wilt toch niet beweren, dat er vanavond nog iemand den weg op gegaan is?”

„De Hollander van de Kvitli-seater is om ruim half vijf het dorp uitgegaan naar boven, op ski's.”

Guro Kjerland liet den zwaren zak vallen en keek het meisje aan.

„Je liegt het toch?” zei hij.

Solveig Ellingsen schudde het hoofd.

Er stond een stilte, die haar tot wanhoop bracht. Het bloed prikte haar onder de huid. Ze had het gevoel, alsof de grond uiteenboog. Als Guro Kjerland, die den weg van meter tot meter kende, zóó uitviel, moest hij de zaak als heel ernstig zien.

„Ik zou hem hebben moeten tegenkomen,” zei hij. „'t Is onmogelijk, dat hij z'n hut in dit weer om half negen bereikt heeft. Dat ik nog op tijd ben, mag een wonder heeten, maar ik weet tenslotte wat er te koop is. 't Is echter uitgesloten, dat zoo'n Hollander veilig z'n doel bereikt.”

„Dan moeten we terug,” zei het meisje. „Wie weet, is hij niet over den rand gegaan.”

Kjerland antwoordde niet meer.

„Kom mee,” beval hij. „God geve, dat hij in z'n hut bij 't vuur zit, maar we moeten ons overtuigen, want de kans is miniem.”

„Heb je plaids in de bus?”

„Voldoende. Neem wat te drinken mee.”

Ze kwamen buiten. Het was half elf, toen ze startten. Niemand liep op straat. Het woei verschrikkelijk en de sneeuw viel onafgebroken.

„Wrijf jij de ruit schoon. Hier zijn de doeken.”

De bermlampen gaven voldoende licht, om den weg in z'n geheele breedte te overzien.

Ze spraken eerst geen woord. Toen begon Kjerland op eens: „Hoe haalt de kerel 't in zijn hersens?”

Solveig Ellingsen gaf geen antwoord. Ze moest Kjerland gelijk geven, hoewel: het weer was goed, toen hij op weg ging. Maar er was iets anders, dat haar bezighield. Dat was, wat Stoop haar gezegd had, het weinige, dat hij over zichzelf uitgelaten had, over z'n eenzaamheid, over z'n levenslange alleen-zijn. Den bitteren klank van zijn stem hoorde ze vlakbij. Ze zag zijn bruin gezicht, krachtig, maar geteekend. Wat bewoog haar, om deze reis te maken? Wie weet, zat hij allang in zijn hut en zou hij lachen om hun veronderstelling, dat hij verongelukt zou kunnen zijn.

„Ik weet het niet,” zei ze plotseling, toen Kjerland z'n vraag herhaalde, „ik weet het niet, maar als er wat gebeurd is, moeten we hem redden. Kjerland, we moeten niet naar beneden, vóór we weten, waar hij is, levend of . . . .”

Ze voltooide niet; ze had de beheersching over zichzelf

verloren. Ze had zich ook verraden, want in wat ze gezegd had, had ze haar liefde beleden voor een man, dien ze niet kende dan alleen van een dagelijksch gesprek, dat maar weinig woorden had bevat. Het was niet te verklaren, maar ze had hem lief.

* * *

Kjerland had hem ontdekt: een kleine witte heuvel, dien hij uit den weg had willen ruimen, toen hij dacht, dat het een stuk ijs was, dat van den bergwand had losgelaten. En hij vond Michiel Stoop, ondergesneeuwd. Dood? Levend? Ze wentelden hem op den rug en schrokken van zijn geschonden, besmeurd gezicht. Hij bewoog zich niet. Kjerland boog zich naar de plaats van het hart. Hij luisterde scherp, maar de hartslag was niet meer waarneembaar. Hij nam den pols.

„Dood?” vroeg het meisje.

Kjerland haalde de schouders op. „Ik weet het niet, maar als hij 't nog niet is, maken we het hem zeker als we in de bus zitten.”

Hij veegde zich het voorhoofd droog. „Hoe ter wereld komt hij zoo toegetakeld? En waar zijn z'n ski's?” Hij stond op en liep naar den afgrond, liet het licht van een zaklamp in de diepte schijnen, maar zag slechts sneeuw. „Als je niet beter wist,” mompelde hij, „zou je gelooven, dat-ie beneden geweest is. Maar dan moet de duivel in eigen gedaante hem weer omhoog hebben gebracht.”

„Wat kunnen we doen, Guro?” Solveig Ellingsen lag geknield bij het lichaam van Michiel Stoop. Ze had hem een opgevouwen plaid onder het hoofd geschoven.

„In een plaid wikkelen, bij Tokagjel keeren en zoo snel z'n toestand dat vraagt, maar toelaat, naar het dorp.”

Ze wikkelden hem in twee dekens en legden hem op het pad tusschen de banken.

Solveig klemde zich tusschen een zitplaats en een leuning, bij de plaats waar z'n hoofd lag.

Bij het hotel van Tokagjel draaide Kjerland den wagen en belde hij op naar Kvitli's hotel in het dorp, dat beter op het verblijf voor een zieke was ingericht en gemakkelijker voor den dokter te bereiken. Wie weet hoe onbegeenbaar morgen de weg kon zijn.

* * *

Michiel Stoop leefde nog, toen hij de trappen van het hotel werd opgedragen en toen de dokter hem onderzocht. „Geen uur later had je hem moeten vinden, Kjerland, of hij was doodgebloed, gestikt of doodgevroren. Het wordt een kwestie van weken.”

Maar Stoop had een lichaam van ijzer. Na vier dagen was hij zoover, dat hij het sobere relaas kon geven van de reis, die bijna z'n laatste was geworden. Het verhaal ging van huis tot huis en zelfs op de afgelegen hoeven werd het bekend, hoe de Hollander van de Kvitli-hut in de diepte van Tokagjel was gevallen en met een kapot gezicht en een gekneusden voet er toch weer uit gekomen was. Hoe dat mogelijk was geweest, in die weersomstandigheden, noemde men een raadsel.

Den dag voor Kerstmis, toen Gudrun Kvitli kaarsen op z'n kamer zette en wat groen aan de wanden hechtte, vroeg Michiel Stoop: „Zeg eens, Gudrun, wie hebben me eigenlijk gevonden? Ik heb daar niet eens naar gevraagd. Dat wil zeggen, ik hoorde den naam van Kjerland. Maar wie is dat en wat deed die op dat uur boven?”

Gudrun Kvitli keerde zich om op den stoel, waar ze op stond: „Kjerland is met Solveig Ellingsen met de bus u

gaan zoeken. Solveig wist, dat u op ski's het dorp uitgegaan was en toen Guro Kjerland beneden kwam met de post, vroeg ze of hij u gepasseerd was, omdat het zulk noodweer was geworden."

"En toen?" vroeg Stoop gretig. "Toen hebben ze u dan gevonden en hier gebracht. Solveig Ellingsen vraagt iedereen dag hoe u het maakt. Het is ook een wonder, dat ze net aan u dacht, mijnheer Stoop, toen Kjerland met de post kwam."

"Vraagt ze elken dag naar me? En waarom krijg ik die boodschap niet doorgegeven? Ik zou zoo zeggen: als er één is, die haar het antwoord geven kan, ben ik het, niet?"

"Moeder vond het van geen belang. Ze dacht, dat u geen prijs stelde op zooveel belangstelling en daarom gaf zij het antwoord maar."

"Geen prijs stellen op belangstelling," stooft Michiel Stoop op, "en dat niet van de vrouw, die m'n leven gered heeft?" Hij zweeg en keek naar het plafond.

"Gudrun," zei hij langzaam, "wil je me een plezier doen?"

"Altijd, mijnheer Stoop."

"Zou je dan dat vriendelijke versieren tot vanavond willen uitstellen en aan fröken Ellingsen vragen, of ze me wil komen bezoeken, zoodra ze vrij is?"

"Ik zal het doen, mijnheer Stoop, maar u mag geen bezoek hebben."

"Het had weinig gescheeld, of ik zou nóóit meer bezoek gehad hebben, Gudrun Kvitli."

Stoop draaide zich kreunend op z'n zijde naar den muur en het meisje ging de kamer uit.

* * *

Solveig Ellingsen had de kaarsen aangestoken en bij dat

licht deed ze hem het verhaal van hun tocht, om hem te zoeken.

„Waarom dacht je aan mij, Solveig Ellingsen op dat oogenblik? Daar was toch geen reden voor?” Hij noemde haar bij den naam en tutoyeerde haar.

Ze antwoordde hem niet, maar keerde het gezicht naar de kamer. Weer zag hij haar op het profiel, waarvan weer de mond omlaaggetrokken was; maar nu beefde die mond. Michiel Stoop wachtte het antwoord niet af. Hij begon zacht te praten. Hij vertelde op het allernauwkeurigst wat hem overkomen was, waardoor hij de kracht had gehad om iets bovenmenselijks te verrichten. „Dat was angst, Solveig Ellingsen, angst voor den dood en voor wat die verborgen houdt. Ik heb die angst nooit eerder zoo ondergaan, zelfs niet toen mijn vrouw stierf aan een ziekte, waar ze mij wonder boven wonder niet mee besmet heeft. Ik heb me om God nooit zoo erg druk gemaakt, tot m'n twee-en-veertigste jaar niet. Hij had nooit gestalte voor mij aangenomen. Maar toen ik daar zoo tusschen weg en bedding hing, nam Hij wèl gestalte aan, als van een rechter, die niet van permanente overtredingen gediend is en nog minder van een haastig trachten, die met een vraag om vergeving weg te wisschen.

„En omdat ik Hem niet durfde te ontmoeten, omdat ik Zijn vonnis vermoedde, heb ik me verzet en wiè me de kracht gaf, de duivel uit vijandschap, of God als gawe tot een pogen om anders te beginnen, dàt weet ik niet, maar dit weet ik wel: ik vrees Hem nu.”

Hij zweeg, maar Solveig Ellingsen kwam naar hem toe en zei: „als je Hem zóó vreest, Michiel Stoop, uit angst voor de straf, dan ben je er naast. Morgen is het Kerstmis. Ik wil niet preeken, niet omdat je ouder bent, maar omdat ik daar het land aan heb. Maar je weet het even

zoo goed als ik, dat het niet gaat hierom: kom ik of kom ik er niet, op de plaats, die men hemel noemt, maar om heel iets anders. Als je je geborgen had geweten in de liefde van Christus, was je angst een andere geweest. En als jij Hem had liefgehad, had je Hem niet behoeven te vreezen, zooals je zei, dat je deed. Voor wie in Hem gelooft, is God geen angstaanjagend rechter, maar een vader. Kerstmis is in Noorwegen een groot feest. Dat zul je wel merken. Het principe is mooi, maar de praktijk maakt er een familie-feest van. Misschien ken je dat in Holland net zoo. Gelukkig, als je de franje opzij kunt slaan, om het licht niet verdoezeld te zien.” Michiel Stoop keek naar de jonge vrouw. Ze stond, zooals ze stond op dien morgen, toen hij afscheid van haar nam: een weinig achterover, het blonde haar als een vlam boven de roode trui.

„Je hebt gelijk, Solveig Ellingsen. Je hebt gelijk.”

„Ik kom morgen nog eens kijken,” beloofde ze.

„Hoef je er je familie-feest niet mee te verstoren?”

„Ik heb alleen een moeder en die zal het goed vinden.”

* * *

„Waarom noemde je mij bij den naam? Ik had je daar toch geen toestemming voor gegeven?” plaagde Michiel Stoop.

Hij zat in de kussens. Hij had zich het haar laten knippen. Hij had bloemen laten komen uit Bergen. Er was iets overmoedigs in de wijze, waarop hij daar zoo zat.

Solveig Ellingsen boog zich wat voorover uit den stoel, waarin ze bij zijn bed zat.

„Ik jou evenmin, Michiel Stoop.”

„Ik deed dat omdat ik je liefheb en dat niet directer durfde mededeelen.”

„Ik deed het om dezelfde reden.”

„En....” — Michiel Stoop zakte onderuit — „en Gunnar Paulsen? Ik dacht.... ik had gehoord....”

„In nieuws wat je via anderen bereikt, zit meestal een scheur, Michiel Stoop.”

„Maar....” Solveig Ellingsen stond op. Zij boog zich over het geschonden gezicht van Michiel Stoop en legde hem de hand over den mond.

„Het is goed,” zei ze, „we hebben nóóit veel woorden gewisseld, want je zei, toen je afscheid van me nam, dat dat niet nodig was geweest. Je afscheid is verijdeld, liefste, zonder woorden. We beginnen sàmen de start opnieuw, waarheen je wilt, wanneer je beter bent. Het is ons gegeven op een gezegenden dag. Laten we dat bedenken.”

Ze kuste hem nu op den mond. Zooveel had ze nog nooit achter elkaar tegen hem gezegd, Solveig Ellingsen, maar ze had de leiding genomen en daarmee zijn eenzaamheid en angst weggedaan.

Til Borghild og Kåre.